

3. För socker, som enligt de föreskrifter, Kungl. Maj:t vill meddela, gjorts till förtäring av människor obrukbart (denaturerats), erlägges ej skatt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1919.

Stockholm den 7 maj 1918.

Med undersätlig vörndnad.

Nr 198.

Godkänd av första kammaren den 8 maj 1918.

Godkänd av andra kammaren den 8 maj 1918.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående viss ändring i fråga om sättet för uppbörden av skattefrälseränta.

(Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 18.)
(Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 9.)

Till Konungen.

Uti en inom riksdagen väckt motion har framhållits, att den procedur, som för närvarande användes vid uppbörden av ännu av statsverket oinlösta skattefrälseräntor — nämligen att ränteägaren årligen tillställde räntegivaren debetsedel å räntebeloppet i fråga, vilket denne sedermera hade att å utsatt ort och tid kontant gälda, varefter räntegivaren hade att för bekommande av ersättning för vad sålunda utbetalats inlämna den kvitterade debetsedeln till vederbörande lantränteri eller

landskontor — vore förenad med avsevärda besvär och kostnader förutom onödig omgång; och hava motionärerna för avhjälpande härav hemställt om åtgärds vidtagande för att ränteägare själv måste i landskontoret få uppbära de räntor, till vilka han vore ägare.

Över ifrågavarande motion har utlåtande i den ordning, 46 § riksdagsordningen föreskriver, inhämtats av vederbörande riksdagsutskott från kammarkollegium. I sitt berörda utlåtande har kammarkollegium på anförda skäl anfört, att det endast i så måtto borde komma i fråga att åtgöra något i motionens syfte, att en anvisning meddelades för räntegivare och räntetagare, att de, om de så önskade, kunde låta avsedda räntelikvid förmedlas av Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande i landskontoret; och har kollegium ansett ett kungl. cirkulär i sådant avseende till Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande kunna vara för ändamålet tillfylles.

Uppenbart är, att genom av motionärerna föreslagna åtgärd en avsevärd förenkling i sättet för uppbörden av skattefrälseräntan skulle vinnas. Att behovet av ett förenklat uppbördssätt verkligen förefinnes framgår, utom av förevarande motion, av den omständigheten, att den av motionärerna angivna metoden redan på visst håll — nämligen beträffande Stockholms län — funnit tillämpning på frivillighetens väg.

Riksdagen, som, förutom den av kammarkollegium gjorda invändningen mot ifrågavarande förslag, beaktat det förhållandet, att, om ränteägaren sättes i tillfälle att å landskontoret lyfta honom tillkommande skattefrälseränta, den i hemmanet förefintliga realsäkerheten för räntans utfående faktiskt upphör, sedan staten åtagit sig att direkt av statsmedel utbetala ett skattefrälseräntan motsvarande belopp, och att med hänsyn härtill kan ifrågasättas, om ränteägarnas rätt sålunda kan anses i lika grad betryggad, som om han ägde nämnda realsäkerhet, anser en utredning av förevarande fråga erforderlig.

Vad beträffar den av kammarkollegium anvisade utvägen till förevarande frågas lösning anser riksdagen för sin del det vara tvivel underkastat, om något väsentligt står att vinna genom anlita det av samma utväg. Skall den önskvärda förändringen i nu existerande uppbördsförhållanden verkligen kunna komma till stånd, synes nämligen en allmän förordning i ämnet vara påkallad. De skäl, som av kammarkollegium häremot anförts, synas riksdagen icke vara avgörande. Till stöd för denna sin mening får riksdagen jämväl åberopa det till kollegii protokoll av e. o. assessor Grönvall avgivna särskilda yttrande. I alla de fall, vilka praktiskt taget för här förevarande spörsmål spela den största rollen,

torde såväl för räntegivare som räntetagare enbart fördelar vara att motse som en följd av den ifrågasatta förenklingen av ränteuppbörden. Det lilla besvär, som räntetagaren skulle åsamkas med rekvisition av räkningen hos Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande, torde nämligen mer än väl uppvägas av, att han befriades från säkerligen ej sällan förekommande svårigheter av olika slag att utföra räntebeloppet av räntegivaren. Vad beträffar den avsevärt mindre omfattande kategori av räntor, som utgöra en sammansättning av skattefrälse- och frälsekatte-räntor, för vilka senare ingen ersättning utgår av statsverket, skulle de i motionen föreslagna stadgandena för räntegivaren innebära enbart fördelar, för räntetagaren visserligen något mera besvär — då han på två håll hade att avfordra honom tillkommande räntebelopp — men även vissa fördelar. Den omständigheten, att i ett fåtal fall de föreslagna bestämmelserna skulle kunna medföra för den av den hittillsvarande lagstiftningen på området ojämförligt bäst tillgodosedda av parterna eller ränteägaren någon obetydlig nackdel, kan emellertid icke väsentligen rubba värdet av hela det framställda förslaget, vilket i stort sett skulle komma att för alla parter medföra förenkling samt mindre besvär och kostnader än de nuvarande bestämmelserna. Från statsverkets sida torde det vara likgiltigt, om rekvisitionen hos Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande sker av räntetagare eller räntegivare.

Innan man fattar en definitiv ståndpunkt till motionärernas hemställan, synes det dock riksdagen vara nödvändigt, att utredning verkställes angående åtskilliga, i det av kammarkollegium avgivna yttrandet, berörda frågor. Särskilt torde det vara av vikt för ett fullt sakligt bedömande av den föreliggande frågan, att vederbörande Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande, vilka med hänsyn till sin befattning med frälseränteärenden äga den största erfarenheten för bedömande av behörigheten och lämpligheten av den här föreslagna ändringen i uppbördssättet för skattefrälseräntor, beredas tillfälle inkomma med yttranden i ärendet.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, det Eders Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, på vad sätt ägare av skattefrälseränta måtte hos Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande få uppbära de räntor, till vilka han är ägare, samt därefter företaga de åtgärder, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 8 maj 1918.

Med undersåtlig vördnad.